

i mange Forhold, der laae langt nærmere ved enkelte Eiendomsforhold, og at det ofte er fleet til meget Gavn baade for de Enkelte, der særligt ere blevne berørte ved saadanne Lovgivningsakter, og for Almeenvellet i det Hele. Jeg skal endnu kun bemærke med Hensyn til denne Side af Sagen, at idetmindste den ene Afdeling af Rigsdagen, efter den Maade, hvorpaa den tidligere har taget denne Sag, ligefrem efter min Mening skylder, om jeg ogsaa maa sige, nu, da den atter kommer frem, at tage sig nærmere af den. Det vil være det høitærede Thing bekendt, at Huusmændene i 1851 indgave et Andragende til Rigsdagen, om at faae disse Forhold ordnede; dette Andragende blev nærmest behandlet i Folkethinget, som derefter med temmelig stærk anbefaling henviste det til Sindenrigsministeriet. Jeg troer nu, at der i den forløbne Tid fra Sindenrigsministeriets Side er gjort hvad der paa nogen Maade kunde gøres, for at tilvelebringe en mindelig Ordning af Forholdet, ligesom ogsaa for at staae Huusmændene ad judiciel Veie den Ret, der maatte tilkomme dem. Det forekommer mig ogsaa, at det af Lovudkastets Motiver tilstrækkelig vil fremgaae, at Ministeriet i sine Anstrengelser nu er kommet til et Punkt, hvor man ikke kan komme videre, uden Bistand af hele Lovgivningsmagten, og at det derfor er i sin Orden, at Ministeriet har henvendt sig til Rigsdagen med dette Lovudkast. Jeg skal endnu kun bemærke, at forsaavidt det erede Miniretal tilbeels synes at støtte sin Modstand mod Lovudkastet derpaa, at Huusmændene endnu ikke ved samme ville naae deres fulde Ret, saa kan jeg ganske henholde mig til, hvad der i saa Henseende er udtalt af flere foregaaende erede Talere, nemlig at Huusmændene dog ved dette Lovudkast ville opnaae Noget, medens de ad de andre Veie, der ere dem anviste, vanskelig i en meget lang Aarvække ville naae noget som helst Resultat, og dernæst troer jeg heller ikke, at den Ret, han meente, der egentlig tilkom Huusmændene, nogeninde vil kunne naaes i en saa stor Udstrækning, som af ham antydet. — Jeg skal saaledes paa det Bedste anbefale Lovudkastet til det høitærede Things Vedtagelse.

Jagerslev: Den høitærede Minister har i Anledning af de Par Ord, jeg tillod mig at høre, bemærket, at her er Tale om Eiendomme, der ikke ere henlagte i nogen bestemt Persons Eie; men det er just derom, jeg mener, at Spørgsmaalet dreier sig. Det er under Sagen oplyst, at navnlig de tre Sogne ikke have erklæret sig i Favør af Lovudkastet. Der er der foregaaet speciel Udskiftning, hvorved Gaardmændene ere blevne udlagte Lodder, af hvilke de mene at være retmæssige Eiere. Havde der ikke fundet Udskiftning Sted, havde Udmarksjorderne nu været i Kommunens udeelte Bærge, vilde jeg for mit Vedkommende ikke have fundet Betænkelse ved, at Lovgivningsmagten afgjorde Sagen paa den her foreslaaede Maade; men det, der hos mig har vakt Betænkelse, er netop, at Udskiftningen er foregaaet, at Jorderne for flere Aar tilbage ere overtagne af Mænd, der have bebygget og opdyrket dem. Derfor tilhøder man dem nu vel Godtgjørelse; men, naar de Mænd, der have disse Jorder i Besiddelse, troe, at de lovlig besidde dem, i Henhold til den gjældende Lovgivning, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke forstaae, at Lovgivningsmagten kan berøve dem Jorderne, uden idetmindste at give dem Leilighed til at forsøge paa gennem Domstolene, om de dog ikke have Ret til dem. Skulde Lovgivningsmagten indlade sig paa at give en Lov, der senere af Domstolene kunde underkendes, forekommer det mig, at den ikke handlede tilbørligt, om jeg maa bruge det Udtryk. Det er denne Betænkelse, der har bevæget mig til at slutte mig til den Side af Udvalget, som jeg har tilladt mig at nævne.

Ordføreren: Da den erede Landsthingsmand, som nu fatte sig, i det Væsentlige har gjentaget en tidligere Erindring, hvormed jeg vilde have sagt et Par Ord, skal jeg nu tillade mig at gjøre det, idet jeg isørigt i Et og Alt kan slutte mig til, hvad den erede Sindenrigsminister allerede derom har anført. At Lovgivningsmagten i Almindelighed ikke skulde kunne gribe ordnende ind i private Retsforhold, kan jo dog fornuftigvis ikke menes. Dette skeer jo saa at sige hver eneste Dag. Hvad den erede Landsthingsmand der